

Maria Arnholm blev politiskt aktiv i mitten av 1970-talet. "Vi försökte bli fördomsfria och toleranta. Jag blev feminist då och är glad ju fler som vill kalla sig det." Foto: Jörgen Appelgren

"Alla är missnöjda med kvinnolönerna"

Av: [Ann Norrby](#) Publicerad 21 mars i Lag & Avtal

Den liberala rörelsens barnbarn, så beskriver Maria Arnholm sig själv. Feminist blev hon som tonåring. Som jämställdhetsminister är hennes främsta mål att minska löneskillnaderna. "De är ungefär lika stora nu som för 30 år sedan. På inget annat jämställdhetsområde har det stått så still."

Maria Arnholm har varit jämställdhetsminister i en månad och en dag när vi träffas i hennes ljusa hörnrum på utbildningsdepartementet. Men jämställdhetsfrågorna är långtifrån nya för henne.

– Jag är uppvuxen under den egalitära tiden. När man var ung i mitten av 1970-talet så var man radikal och för jämställdhet.

Redan då kallade sig Maria Arnholm feminist och hon har ett genomtänkt svar på vad begreppet står för.

– En feminist anser att män och kvinnor ska ha samma möjligheter att forma sina liv. Och ser att det inte är så och vill göra något åt det.

Det allra viktigaste för jämställdheten i arbetslivet är att minska löneskillnaderna, tycker Maria Arnholm. I dag har män i genomsnitt 3,6 miljoner kronor mer i livsinkomst än kvinnor.

– Att kvinnor jobbar färre timmar och gör karriär i mindre utsträckning förklarar en del. Men de strukturella skillnaderna är den viktigaste förklaringen, alltså att olika yrken värderas olika.

Maria Arnholm vill att den offentliga sektorn ska gå före och med olika medel få in fler män i de kvinnodominerade yrkena och vice versa.

– Jag tror att högre löner är viktigt för att locka män till kvinnoyrken.

Maria Arnholm är inte orolig för att arbetsmarknadens parter ska se hennes starka engagemang mot löneskillnader som ett intrång.

– Lönesättningen är absolut deras mark. Men alla är missnöjda med resultatet.

Hon har redan träffat flera representanter för parterna och har andra möten inplanerade. Maria Arnholm påpekar att det också finns många medelstora och små företag som inte har kollektivavtal och som därför själva kan bestämma att gå före och minska löneskillnaderna.

Lärare är ett av de kvinnodominerade yrkena. Regeringen har bestämt att avsätta 880 miljoner till två nya karriärtjänster, förstelärare och lektor. Kraven för tjänsterna är specificerade och de avsatta pengarna räcker till ungefär 10 000 tjänster. En förstelärare ska få ett lönelöft på 5 000 kronor och en lektor 10 000 kronor.

– Ökad lönespridning är nödvändig för att höja lärarnas löner.

Maria Arnholm tycker att beslutet om statsbidraget är banbrytande därför att det tvingar fram ett annat tänkande.

– Ledarna måste våga vara ledare och välja ut vilka som ska få tjänsterna. De är nog ovana vid det.

Regeringen har också gett Diskrimineringsombudsmannen nio miljoner kronor för att öka tillsynen av lönekartläggningar. 2008 ändrade regeringen reglerna så att kartläggningarna ska göras vart tredje år i stället för som tidigare varje år. Och reglerna gäller bara företag med minst 25 anställda jämfört med tio förut. I somras tillsattes en utredning som ska se över DO:s aktiva åtgärder. I uppdraget ingår lönekartläggningarna.

– Jag vill invänta utredningen innan jag föreslår några förändringar.

Maria Arnholm har ett arv att förvalta. Hennes farföräldrar, som var missionärer i dåvarande franska Kongo, beskriver hon som frisinnade och liberala.

– Farfar skrev på det första rösträttsupppropet.

Hennes morföräldrar var småföretagare och hennes föräldrar var de första i släkten som fick utbilda sig. De blev lärare och var båda aktiva i Folkpartiet.

– Det vore konstigt om det inte påverkat mig.

Efter gymnasiet var det dags för universitetet. Maria Arnholm började läsa juridik i Stockholm. Då, som nu, var det dyrt och svårt att hitta bostad. Hon köpte en villa på Lidingö tillsammans med några vänner. Där har hon bott i 32 år, längst av de nio som nu bor i villan.

– Det var inte ett politiskt ställningstagande att bilda storfamilj, utan en lösning på ett praktiskt problem.

Hennes söner är födda och uppvuxna i storfamiljsvillan, men har flyttat ut.

– Under småbarnsåren var det fantastiskt praktiskt att vara flera vuxna. Storfamiljsboendet har lärt mig mycket. Det här sättet att bo är fostrande. Du blir tränad i att säga till på ett vänligt sätt och att inte ta allt så personligt.

Efter några terminer på universitetet blev Maria Arnholm värvad av den då nyblivne folkpartiledaren Bengt Westerberg. Tio dagar före valet 1985 visade opinionsundersökningarna på ett väljarstöd på fyra procent. Men det slutade med att fjorton procent valde Folkpartiet. Det dröjde dock till 1991 tills de borgerliga partierna kunde bilda regering. Bengt Westerberg blev jämställdhetsminister och Maria Arnholm hans stabschef.

När Socialdemokraterna tog över regeringsmakten 1994 slutade de båda med politiken.

– Jag tyckte att det var dags för mig att pröva något annat.

Det blev för Maria Arnholms del bland annat jobb som kommunikationschef hos Coop och vd och delägare för konsultföretaget Springtime. När dåvarande jämställdhetsministern Nyamko Sabuni ringde i våras och erbjöd jobbet som hennes statssekreterare, tvekade hon inte.

– Jag tyckte att det skulle bli fantastiskt roligt att jobba i det offentliga igen.

Maria Arnholm ångrar inte sitt vägval, trots att hon på grund av ministerposten inte längre kan cykla till jobbet, utan får åka statsrådsbil, och trots att hon inte har tid att sjunga i Lidingös motettkör.

– Jag jobbar all min vakna tid.

Hon tycker inte att arbetstakten i näringslivet och politiken skiljer sig åt. Däremot är det skillnad på hur lång tid det tar från idé till beslut.

– De politiska besluten måste få ta tid. De handlar ju om skattepengar och lagstiftning. Sådana beslut måste vara förankrade på ett helt annat sätt än besluten i näringslivet.

Maria Arnholm vill samarbeta med näringslivet för att hitta alternativ till EU-kommissionens direktiv om kvotering för att få in fler kvinnor i börsbolagens styrelser. Enligt direktivet ska minst 40 procent av ledamöterna vara kvinnor 2020. Målet ska nås genom ett arbetsrättsligt system.

– Det är helt främmande för oss med vårt sätt att ta fram ledamöter via en valberedning och demokratiska val. Vi måste hitta en egen lösning.

Många har bott i Maria Arnholms storfamilj under de hittills 32 åren. ”Jag har tack vare det fått träffa människor från olika delar av samhället och från andra delar av världen”.